

Vlaams Ruraal Netwerk

Wedstrijd Prima Plattelandsproject 2010

Genomineerden

Communicatieplatform voor Plattelandsontwikkeling
www.ruraalnetwerk.be

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Woord vooraf

Begin april 2010 werd de wedstrijd Prima Plattelandsproject gelanceerd. Hierbij ging het Vlaams Ruraal Netwerk op zoek naar de beste plattelandsprojecten en –activiteiten in Vlaanderen, gesubsidieerd via het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II).

Niet minder dan 35 landbouwers of organisaties dienden een kandidatuur in. Hiervan werden uiteindelijk 32 kandidaturen door het Vlaams Ruraal Netwerk weerhouden. Deze zijn als volgt verdeeld over de wedstrijdthema's:

- meerwaarde door samenwerking:	15 kandidaturen;
- slim omgaan met energie in landbouw en platteland:	0 kandidaturen;
- zorg voor natuur en biodiversiteit:	8 kandidaturen;
- communicatie en educatie als instrument:	6 kandidaturen;
- slimme afzetstrategieën:	3 kandidaturen.

De provinciale jury's beslisten welke van de ingediende kandidaturen kon doorgaan naar de volgende ronde (max. 3 projecten per thema per provincie). Hierna koos een internationale jury de vijf beste kandidaten per thema voor gans Vlaanderen uit. Deze genomineerde projecten per thema vindt u hier in de brochure terug. De teksten en foto's werden aangeleverd door de indiener, behalve indien anders vermeld.

Op de website www.ruraalnetwerk.be kan u tot 15 december 2010 stemmen op uw favoriet(en). De winnaars worden op 14 januari 2010 gelauwerd tijdens een evenement op de landbouwbeurs Agriflanders.

Meer informatie over deze wedstrijd, het Vlaams Ruraal Netwerk en het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II) vindt u op www.ruraalnetwerk.be of door ons te contacteren op ruraalnetwerk@vlaanderen.be of 02 552 77 17 (tel).

Veel leesplezier!

Vlaams Ruraal Netwerk

Genomineerden thema
“Meerwaarde door samenwerking”

Genomineerd: Woon-Zorg-Net-Werk Tieltse regio

Omschrijving project:

Een Woon-Zorg-Net-Werk in de Tieltse regio: innovatief en uitdagend!

Studies stellen de sociale cohesie en solidariteit binnen een plattelandscontext in vraag. In het West-Vlaamse Leadergebied Tielts Plateau bundelen vier organisaties (Regionale Welzijnsraad Roeselare-Tielt, Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, CAW Midden-West-Vlaanderen en Familiehulp) hun competenties. Met het unieke project Woon-Zorg-Net-Werk willen ze de tanende sociale cohesie herstellen en versterken. Heel wat initiatieven die de sociale cohesie en samenhang willen versterken, zijn gerealiseerd binnen en geënt op stedelijke contexten waar middelen, mensen en voorzieningen meer aanwezig zijn dan op het platteland. Een degelijk aanbod creëren op het platteland vraagt dus een vernieuwende aanpak en vormt de uitdaging van dit project.

Het innovatieve zit in de nieuwe, maar zeer concrete samenwerking gericht op kansengroepen en rond specifieke thema's (sociaal isolement, woonzekerheid) in het Tieltse. Niet alleen OCMW's en sociale huizen, maar ook de lokale besturen van Tielt, Pittem, Wingene en Ruiselede stappen mee in de samenwerking. De realisatie van een sterk netwerk op maat, over verschillende diensten en doelgroepen heen, is dé uitdaging van het project.

De vier sleutelwoorden van het project zijn tevens de domeinen waarop de verschillende partners actief zijn. Met haar woonbegeleiding ondersteunt en begeleidt het CAW kwetsbare huurders. Zo kunnen ze waardig functioneren in hun wooncontext om woonzekerheid te garanderen. Het Opbouwwerk maakt dienstverlening toegankelijker voor kwetsbare groepen. Hiervoor zetten zij Zorgnetwerken met lokale vrijwilligers, verenigingen, sleutelfiguren,... op. Het net houden van woningen is de vanzelfsprekende taak van Familiehulp. Maar door de prioritaire inzet van poetshulp voor deze doelgroepen, kunnen bewoners vaker thuis blijven wonen. De coördinatie van het project ligt bij de Welzijnsraad. Als trekker bewaken zij niet alleen de samenwerking met alle betrokken partijen, maar stimuleren ze ook het netwerken. Het inventariseren, opvolgen en aan de bevoegde instanties melden van hiaten, problemen en opportuniteiten is een belangrijke taak.

Contactgegevens:

Regionale Welzijnsraad Roeselare-Tielt vzw, Peter Benoitstraat 15/1, 8800 Roeselare
coordinator@welzijnsraadroeselare-tielt.be

Foto: projectmedewerkers.

Foto: woonbegeleidster Maaike op huisbezoek.

Foto: vrijwilliger Madeleine op verjaardagsbezoek met een kleine attentie.

Genomineerd : Duurzaam behoud Haspengouws landschap

Omschrijving project:

“Samen sterk voor NATUUR EN LANDSCHAP”. Dat is het motto waar het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren zich nu al tien jaar sterk voor maakt. Dankzij LEADER kunnen we een tandje bijsteken en krijgt het landschap én de natuur een extra impuls. We sloten voor drie jaar een uniek partnerschap met de provincie Limburg, 15 Haspengouwse gemeenten, Agro | Aanneming cbva en de Natuur en Boomgaarden Sociale Werkplaats vzw. De middelen worden geïnvesteerd in de toekomst van het cultuurlandschap van Haspengouw en Voeren. En wat houdt dat nu concreet in?

In het eerste luik van dit project maken we er werk van de kleine landschapselementen, die zo karakteristiek zijn voor het cultuurlandschap in Haspengouw en Voeren, te behouden en te herstellen. Deze authentieke landschappelijke parels krijgen in dit project een fikse onderhoudsbeurt, we maken beheer-, herstel- of inrichtingsplannen op maat en we sporen particulieren, landbouwers en gemeenten aan zorg te dragen voor deze kleine landschapselementen. Sociale werkplaatsen of landbouwers voeren de werken uit. Voor landbouwers met een hart voor het landschap vormt het natuur- en landschapswerk een welkome, alternatieve bron van inkomsten. En de inzet van ploegen van sociale werkplaatsen zorgt voor maatschappelijke winst. De arbeiders, afkomstig uit kansengroepen, krijgen dankzij een deskundige begeleiding reële groeikansen en nieuwe mogelijkheden binnen het reguliere arbeidsmilieu. Het resultaat is een prettige leefomgeving waar het goed toeven is.

In het tweede luik bieden we een duurzame oplossing aan voor het scheren van landelijke hagen. Agro | aanneming, partner in dit project, kocht een gloednieuwe flexibele hagendorser aan. Drie landbouwers uit de streek besturen de nieuwe hagendorser en waar de machine niet bij kan, maakt de sociale economie het werk af. Dankzij dit eenvoudig en efficiënt systeem willen we de eigenaars van landelijke hagen stimuleren hun hagen te laten staan en eventueel zelfs nieuwe aan te planten. Zo kunnen we blijven genieten van groen en levendig hekwerk in Haspengouw en Voeren.

Tenslotte biedt het derde luik van dit project een oplossing voor de kilo's fruit die wegrotten in de hoogstamboomgaarden, want wat moet de eigenaar doen met zoveel fruit dat maar beperkt houdbaar is? Hierdoor zijn vele eigenaars hun hoogstamboomgaard liever kwijt dan rijk. Om het voortbestaan van deze wondermooie, sterke landschapselementen te verzekeren kocht de sociale werkplaats van de Nationale Boomgaardenstichting een sapmobiël aan. Tijdens de oogstperiode zal deze mobiele sappersmachine de verschillende gemeentes in Haspengouw en Voeren bezoeken. De gelukkige bezitters van hoogstambomen kunnen er hun fruit laten persen tot een overheerlijk sapje. Je moet minstens 4 kratjes appels (100kg) appels hebben om in aanmerking te komen. In de oogstperiode organiseren we de ronde van de sapmobiël en kan je je appels laten persen.

De toekomst van onze kleine landschapswonderen ziet er goed uit!

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vzw, Daaleinestraat 2, 3720 Kortesseem
011 31 38 98

Foto: hagendorser – landelijke hagen van minstens 50 meter lang komen in aanmerking voor het scheren van hagen.

Foto: sapmobiel – hoogstamappels worden geperst tot een vitaminerijk sapje.

Foto: achterstallig onderhoud in holle wegen te Sint-Truiden.

Genomineerd: Sentse cultuur in beweging

Omschrijving project:

Het project 'Sentse cultuur in beweging' kadert in de uitbouw van een culturele site in een oud schoolgebouw in Sint-Jan-in-Eremo, een deelgemeente van Sint-Laureins. Het vroegere schoolhuis, dat reeds als muziekschool dienst doet, krijgt via dit project een nieuwe culturele bestemming. Enerzijds gaat het project over de renovatie van het schoolgebouw tot een multifunctionele ruimte bestemd voor cultuur. Anderzijds geeft het project de concrete invulling van een culturele beweging in de gemeente Sint-Laureins. Het gebouw dient hiervoor als 'hardware'.

De bedoeling van het project is om een participatietraject op te zetten waarbij de lokale culturele en socio-culturele verenigingen, de cultureel geïnteresseerde inwoners van onze gemeente, de omwonenden, het cultureel adviesorgaan en andere doelgroepen een visie creëren voor een polyvalente inrichting van het gebouw, voor de identiteitsvorming van het gebouw, voor de inhuldiging van het gebouw. Naast het participatieproces, werd een breed communicatietraject met de verenigingen, de omwonenden van het gebouw en ruimer met de inwoners van Sint-Laureins opgezet. De externe begeleiding van beide trajecten werd opgenomen door het Plattelandscentrum Meetjesland vzw.

De plannen zijn gegroeid met inspraak van en in overleg met de culturele en socio-culturele verenigingen, aangesloten bij het cultureel adviesorgaan. Verder werd in twee werkgroepen 'techniciteit' en 'culturele site' nagedacht over de inrichting van het gebouw en de verdere identiteitscreatie rond het gebouw. De communicatie gebeurde onder andere door het uitwerken van een blog die up-to-date werd gehouden waardoor iedereen de stand van werken kon opvolgen en door het verspreiden van twee nieuwsbrieven om de bewoners op de hoogte te houden.

Het project 'Sentse cultuur in beweging' vormt een positief praktijkvoorbeeld voor een goed en ruim gevoerd participatieproces waarbij meerdere partijen betrokken waren: verenigingen van het cultureel adviesorgaan, buurtbewoners van de culturele site De Meet en ruimer de inwoners van Sint-Laureins. De verdienste van het project schuilt erin dat:

- er betrokkenheid bij de verenigingen gestimuleerd en verkregen werd;
- specifieke kennis en ervaring aanwezig bij de leden van de werkgroep 'techniciteit' gebruikt werd: bijvoorbeeld klank- en geluidsinstallatie en TSAT, uittekenen keuken en KVLV;
- door de werkgroepen de verenigingen meer 'inspraak' in het cultureel adviesorgaan kregen;
- door communicatie over het project een breder draagvlak gecreëerd werd bij de inwoners van de gemeente rond de site;
- er nieuwe, frisse ideeën ontstonden.

Contactgegevens:

Gemeentebestuur Sint-Laureins, Dorpsstraat 91, 9980 Sint-Laureins
annick.willems@sint-laureins.be

Foto: openingsweekend.

Foto: openingsweekend.

Foto: voorstelling nieuwsbrief.

Genomineerd: Biblioservicebus Zwevegem

Omschrijving project:

In de gemeente Zwevegem zijn de belangrijkste voorzieningen (waaronder het gemeentelijk administratief centrum en de bibliotheek) decentraal gelegen, in het uiterste noorden van de gemeente. Inwoners uit de landelijk gelegen deelgemeenten in het zuiden (Heestert, Moen, Otegem en Sint-Denijs) en uit het gehucht Zwevegem-Knokke die beroep wilden doen op die voorzieningen, moesten dus telkens een aanzienlijke verplaatsing maken. Dat bracht mee dat kansarmen en minder mobiele inwoners zich vaak voor problemen gesteld zagen om gebruik te maken van de gemeentediensten. In drie van de vier deelgemeenten was er wel een uitleenpost van de bibliotheek, maar daar werd maar een minimale dienstverlening.

Omdat het gemeentebestuur en de bibliotheek elke inwoner dezelfde kansen willen geven, ongeacht zijn woonplaats of mobiliteit, werd een biblioservicebus in dienst genomen: de bibus. Deze bezoekt verschillende keren per week alle dorpskernen in de deelgemeenten en in het gehucht Zwevegem-Knokke. Ook alle scholen en de inwoners van het rust- en verzorgingstehuis Marialove in Heestert en van het begeleidingscentrum Huize Ten Dries in Sint-Denijs krijgen wekelijks de kans om langs te gaan op de bibus.

In de bibus vind je boeken, tijdschriften, toeristische kaarten, dvd's en luisterboeken. Je kan er het internet raadplegen, informatie opzoeken in (bibliotheek)databanken en gegevens afdrukken. Daarnaast is er ook een heel gamma aan gemeentelijke en OCMW-dienstverlening beschikbaar. Documenten en formulieren (bvb. aanvragen stookolietoelage, reispassen, ...) die niet steeds onmiddellijk afgeleverd kunnen worden, kan je thuis toegestuurd krijgen. In ieder geval fungeert de bibus als een centraal loket waar je alle mogelijke informatie kan opvragen. Je kan er ook tickets kopen, en diverse brochures en folders meenemen; zelfs voor gemeentelijke huisvuilzakken kan je op de bibus terecht!

De bibus is een pilootproject dat op zowat alle domeinen een voorloper is. Zo rijden er in ons land wel meer bibliobussen rond, maar is de Zwevegemse bibus de eerste die bibliotheekdienstverlening koppelt aan andere publieke dienstverlening. Een goed afgestemde samenwerking tussen alle gemeentediensten zorgt ervoor dat de dienstverlening vlekkeloos verloopt.

De bibus betekent meteen ook een zuurstofinjectie voor de landelijke dorpskernen, waar de laatste jaren het voorzieningenniveau alleen maar sterk was achteruitgegaan. Winkels, banken, postkantoren hadden er de deuren gesloten. De bibus komt wekelijks in de dorpskernen langs en trekt door zijn multifunctionele karakter mensen uit alle lagen van de bevolking aan. Zo wordt de bibus ook een ontmoetingsplaats waar je je burens en dorpsgenoten kunt ontmoeten en een babbeltje kunt slaan. Zo werpt de bibus meteen ook een dam op tegen isolement en vereenzaming!

Contactgegevens:

Gemeentebestuur Zwevegem, Otegemstraat 100, 8550 Zwevegem

mia.allaert@zwevegem.be

Foto: met de kleuterklas naar de bibus. (© Gemeenteschool Heestert)

Foto: de feestelijke inrijding op 24 april 2010. (© rxja Harelbeke)

Foto: kiezen uit het ruime aanbod... en dan genieten .. op de bibus! (© Bibliotheek Zwevegem)

Genomineerd: Van hartje stad tot ver daarbuiten een regenboog van kansen

Omschrijving project:

De vallei van de Groebegracht in Halle is anno 2010 een prachtig gebied met tal van kansen en uitdagingen. Het project 'Van hartje stad tot ver daarbuiten. Een regenboog van kansen' wil de belangrijkste uitdagingen aanpakken door optimaal de kansen van het gebied te benutten.

Het open landschap van de Groebegracht staat sterk onder druk door verschillende factoren. De Groebegracht zelf zorgt de laatste jaren niet alleen in het gebied, maar ook in de stadskern voor wateroverlast. Zorgen voor een goede waterberging door een overstromingsgebied te creëren, kan schade aan huizen en de landbouw voorkomen en kansen bieden voor natuurontwikkeling. Ook het stimuleren van waterzuivering aan de bron creëert verhoogde kansen voor biodiversiteit en een aantrekkelijkere leefomgeving.

In de brede omgeving van de vallei zoekt sluijverkeer zich dagelijks een weg tussen het Pajottenland en de industrieterreinen van Halle. De grote bedrijven uit de buurt zijn zich daar terdege van bewust en zoeken mee naar veilige en aangename fietsverbindingen in het gebied. Het stimuleren van fietsgebruik voor woon-werkverkeer vraagt uiteraard ook een mentaliteitswijziging bij werknemers, maar kan op termijn voor een betere gezondheid zorgen. Het reduceren van autoverkeer in de buurt kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verminderen van de CO²-uitstoot, van fijn stof en van motorgeluid.

In een tweejarig project wil het Regionaal Landschap met al haar partners (de stad Halle, de gemeente Pepingen, Colruyt, Natuurpunt, Vlaamse Landmaatschappij, Boerenbond en de Provincie Vlaams-Brabant) een toekomstbeeld voor de Groebegracht ontwikkelen dat de leefomgeving een stuk aangenamer en leefbaarder kan maken en waar alle betrokkenen zich kunnen achter scharen. Na een grondige inventarisatie van het gebied, wordt nu een gebiedsvisie voorbereid.

Het blijft echter niet bij plannen alleen. Het is eveneens onze bedoeling om binnen de termijn van dit project al een aantal kleinere concrete projecten op het terrein te realiseren. Zo zijn er bij particulieren nu reeds 27 hoogstamfruitbomen en 350 lopende meter haag aangeplant en één poel aangelegd. En nog meer voorstellen liggen ondertussen op tafel.

Om het brede publiek bij het project te betrekken organiseren we met tal van lokale partners (muziek- en kunstacademie, bibliotheek, cultureel centrum,...) 5 activiteiten onder de titel 'Op de Sofa van de Groebegracht'. Op elke activiteit kan je kennismaken met een typisch aspect van dit gebied. Op die manier wordt het project niet alleen door de samenwerking met alle betrokken partners gerealiseerd, maar krijgen ook inwoners en bezoekers hun kans om mee hun schouders onder het project te zetten.

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Zenne, Zuun & Zoniën vzw, Donkerstraat 21, 1750 Gaasbeek
info@rlzzz.be

Foto: terreinrealisatie - aanplanten gemengde haag en hoogstamboomgaard in de V. Demesmaeckerstraat.

Foto: Verkeersdruk in de Groebegrachtvallei - Beertsestraat - gevaarlijke fietssituaties

Foto: Verstedelijkingsdruk in de Groebegrachtvallei - oprukking van de bebouwing (o.a. het ziekenhuis) in het landschap

Genomineerden thema
“Zorg voor natuur en biodiversiteit”

Genomineerd: Beekrandenbeheer in het stroomgebied van de Dommel en de Warmbeek

Omschrijving project:

De Noord-Limburgse gemeenten, provincie Limburg, Europa, landbouwers en watering De Dommelvallei slaan de handen in elkaar om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Door het aanleggen van grasstroken langs waterlopen creëren landbouwers een buffer, die afspoeling van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar de waterlopen tegengaat. Het aanleggen van deze bufferstroken heeft bijgevolg een gunstige invloed op de waterkwaliteit.

Het project “Beekrandenbeheer in het stroomgebied van de Dommel en de Warmbeek” is een gezamenlijk initiatief van watering De Dommelvallei, gemeenten Bocholt, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Neerpelt, Overpelt en Peer en provincie Limburg. Met dit project willen deze besturen landbouwers sensibiliseren om zes meter brede grasstroken aan te leggen langs waterlopen en een oplossing bieden voor allerlei praktische problemen die hiermee gepaard gaan. Bovendien ontvangen de deelnemende landbouwers hiervoor jaarlijks een vergoeding van de Vlaamse Landmaatschappij.

Door de aanleg van bufferstroken tussen de waterloop en de weiden of akkers worden meerdere problemen tegelijk aangepakt. De waterkwaliteit verbetert door de verminderde afstroom van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. In deze bufferstroken kunnen planten zich volop ontwikkelen en dieren vinden er de nodige beschutting. Waterlopen met beekranden vormen bovendien fraaie groene linten in het landschap. Tevens wordt rekening gehouden met praktische zaken zoals onderhoud van de beken en bereikbaarheid van de percelen.

In 2007 werd reeds een pilootproject uitgevoerd langs de Bollisenbeek in Peer. Over een afstand van bijna vijf km werkten acht landbouwers actief mee om een bufferstrook langs deze waterloop te realiseren. Deze unieke samenwerking vormt de basis voor de uitbreiding van het beekrandenbeheer naar de volledige vallei van de Dommel en de Warmbeek.

In april 2010 stond de teller op ongeveer 21 km beekranden. Het project “Beekrandenbeheer” is dan ook een prachtig voorbeeld hoe landbouwers en waterbeheerders de handen in elkaar kunnen slaan om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

Contactgegevens:

Watering De Dommelvallei, Industrieweg 8 bus 2, 3990 Peer
annelies@beekranden.be

Foto: bloemenrijke beekrand.

Foto: beekrand langs fietspad.

Foto: beekrand 's ochtends.

Genomineerd: Een toekomst voor autochtone bomen en struiken

Omschrijving project:

In de aanloop naar 2010, het jaar van de biodiversiteit, was iedereen terecht ongerust over de achteruitgang van onze fauna en flora. Wat de meesten echter niet weten, is dat onze oorspronkelijk inheemse eiken, hazelaars, haagbeuken, ... ook met uitsterven bedreigd zijn. Nog slechts 5% van ons groen bestaat uit echte Belgische bomen en struiken.

Deze PLANTEN VAN HIER zijn de bomen en struiken die afstammen van de planten die zich na de laatste ijstijd in onze contreien hebben gevestigd. De oorzaak van de verdwijning van deze PLANTEN VAN HIER is de goedkope import. De zomereik groeit hier bijvoorbeeld al sinds mensenheugenis. Maar de zomereik die je bij een kweker of een tuincentrum koopt is zo goed als zeker ingevoerd. Op zich is dat niet zo erg, zou je denken. Meer variatie is meer plezier. Maar de nieuwkomers hebben een heel ander bioritme. Hierdoor zijn ze niet aangepast aan ons klimaat, onze bomen en onze fauna en flora. De ingevoerde sleedoorn uit Italië bloeit bijvoorbeeld te vroeg voor de sleedoornpage. De sleedoorn van Belgische komaf is daarentegen wel aangepast aan de levenscyclus van dit insect. Onze planten- en dierenwereld heeft dus nood aan PLANTEN VAN HIER!

Met de aanplant van een PLANT VAN HIER help je niet alleen de biodiversiteit een handje. Ze zijn beter aangepast aan onze milieuomstandigheden en hebben bijgevolg grotere overlevingskansen. Bovendien bevorderen ze de streekidentiteit. Niets dan voordelen dus!

De drie Limburgse regionale landschappen hebben de handen in elkaar geslagen om de PLANTEN VAN HIER uit de nood te helpen. Om dit te bereiken beschermen we de plaatsen waar nog PLANTEN VAN HIER te vinden zijn. Ook oogsten we zaden op deze locaties en kweken we deze zaden op. Op deze manier kunnen we voor onze eigen landschapswerken steeds PLANTEN VAN HIER gebruiken. Maar onze belangrijkste doelstelling is het vermarkten van dit kostbare plantgoed, zodat iedereen PLANTEN VAN HIER kan kopen en aanplanten. Want op dit moment is er nog een grote schaarste. In samenwerking met verschillende overheden en organisaties zijn we op zoek gegaan naar duurzame oplossingen voor de leemte in het aanbod. Het kwaliteitslabel PLANT VAN HIER heeft ons geholpen om te komen tot een oplossing. De puntjes staan nog niet op de i, maar alle partners zijn gunstig gestemd.

Dit project is succesvol geworden dankzij een intensieve samenwerking tussen Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, Regionaal Landschap Lage Kempen, Regionaal Landschap Kempen en Maasland, Agentschap voor Natuur en Bos, Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Agentschap voor Landbouw en Visserij, de Limburgse natuurverenigingen, de Limburgse sociale economiewerkplaatsen en de Vlaamse Landmaatschappij.

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, Daaleinestraat 2, 3720 Kortesseem, info@rlh.be
Regionaal Landschap Lage Kempen, Grote Baan 176, 3530 Houthalen-Helchteren, info@rllk.be
Regionaal Landschap Kempen en Maasland, Winterslagstraat 87, 3600 Genkt, info@rlkm.be

Foto: kwaliteitslabel plant van hier (© RLH).

Foto: oogst autochtone zaden (© RLH).

Foto: autochtoon meidoornzaad (© RLH).

Genomineerd: Steenuilen in de Vlaamse Ardennen

Omschrijving project:

Dankzij het kleinschalig landschap in de Vlaamse Ardennen (kleine grasweides en akkertjes, hagen, boomgaarden en knotwilgen) kan de steenuil nog goed standhouden. De Steenuil is voor Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen (RLVA) dan ook de mascotte om zorg te dragen voor dit kleinschalig landschap.

De Steenuil (*Athene noctua*) is de kleinste uil van Vlaanderen. Hij broedt in boomholtes (van oude fruitbomen en knotwilgen) of in oude schuurtjes en voedt zich met (spits)muizen, grote insecten, slakken en/of regenwormen die hij in akkers en weides vindt. Je kan hem 's avonds vaak zien zitten op weidepalen terwijl hij uitkijkt naar een lekkere prooi.

Dit uiltje doet het in de Lage Landen nog uitzonderlijk goed. Dit heeft te maken met het milde klimaat en het kleinschalig landschap voorzien van kleine grasweides, kleine akkertjes, hagen en heggen, houtwallen en hoogstamboomgaarden. De Vlaamse Ardennen behoort tot de best scorende regio qua aantallen. In Vlaanderen zouden 6 000 à 10 000 broedparen van de Steenuil voorkomen. Op Europees vlak is Vlaanderen trouwens zeer belangrijk voor het voortbestaan van deze kleine uilensoort. En toch wordt hij bedreigd:

- Door het gebruik van herbiciden en insecticiden vindt hij heel wat minder insecten ;
- Nogal wat weidegrond wordt omgezet naar akker, terwijl weides een prima jachtgebied zijn ;
- Het gebrek aan nestgelegenheid: door de schaalvergroting worden meerdere kleine akkers omgetoverd tot één grote akker, waarbij heel wat hagen, bomenrijen en knobomen verdwijnen. Ook oude hoogstamboomgaarden zijn steeds minder aanwezig. En oude schuren worden afgebroken of hermetisch opgeknapt ;
- Daar komt nog bij dat de volwassen wordende jongen meestal dicht in de buurt van de ouderlijke nestplaats blijven, wat betekent dat gebiedjes waar de steenuil niet (meer) broedt, slechts zeer langzaam terug gekoloniseerd worden ;
- En veel jonge steenuiltjes vinden de dood onder de wielen van koning auto, omdat ze de warmte en insecten op het asfalt zoeken.

Via het steenuilproject worden 400 nestkasten opgehangen in de Vlaamse Ardennen, die daarna ook gemonitord zullen worden. De nestbakken worden gefabriceerd door BUSO Zottegem-Velzeke (Buitengewoon Secundair Onderwijs) en de vzw Breek De Stilte die sinds meer dan 10 jaar autistische mensen opvangt. Wie een kast ophangt, ontvangt een uniek huisnummer uit klei gebakken met de beeltenis van het steenuiltje. Mensen worden ook aangespoord om knotwilgen en fruitbomen aan te planten via de jaarlijkse boomplantactie van RLVA.

Sedert maart 2010 is er tevens een mobiele tentoonstelling en wordt er een educatieve fiche voor de basisschool opgemaakt.

In kader van het Steenuilenproject heeft brouwerij De Ryck in opdracht van RLVA een artisanal bier, het 'STEENUILKE', gebrouwen.

Het huisnummer en het bier moeten dit uiltje tot bij de mensen en tot in de woonkamer brengen.

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, Zonnestraat 53, 9600 Ronse
paul.haustraete@rlva.be

Foto: steenuil.

Foto: steenuilgadget.

Foto: steenuilnestbak.

Genomineerd: Ecologisch? Dat is toch logisch!

Omschrijving project:

Op het platteland bezitten vele particulieren een siertuin en kweken ze vaak eigen groenten en fruit. Door problemen met allerlei ziekten, plagen en onkruid is het gebruik van pesticiden bij deze particulieren erg groot en is dit niet altijd even doordacht. De nadelen van pesticiden zijn voldoende gekend en particulieren dragen sterk bij tot ongewenste milieuproblemen en gezondheidsaspecten die voortvloeien uit dit gebruik. Dit is vaak een onderschat probleem. Vele particulieren zijn zich meestal niet bewust van de negatieve invloed van deze pesticiden op het milieu en op hun eigen gezondheid.

Het thema biologisch en ecologisch tuinieren krijgt de dag van vandaag veel aandacht. Nochtans zijn informatie en concrete tips voor particulieren weinig beschikbaar. Voor de gemiddelde burger, vaak met beperkte kennis over ecologisch tuinieren, is de drempel om meer ecologisch te tuinieren vaak nog hoog. Dit is soms uit angst voor de extra kosten of arbeid, en vaak uit onwetendheid of angst voor overwoekering van onkruid, ziekten en plagen. Er is daarom nood aan voorbeelden van tuinen waarbij men toont dat ecologisch tuinieren kan en vele mogelijkheden biedt.

Om het gebruik van pesticiden te verminderen in de hobbytuinen moet er een alternatief zijn. Daarom willen KHKempen en IMD – IOK aan de particulieren tonen dat tuinieren op een ecologische manier absoluut mogelijk is. Op de terreinen van de KHKempen leggen we twee demonstratietuinen aan. Tuin één is een klassieke tuin waarin we pesticiden gebruiken en waarbij de plantenkeuze zodanig is dat enkel naar sierwaarde wordt gekeken en niet naar ecologische waarde. Tuin twee is een ecologische tuin zonder pesticiden en met aandacht voor plantenkeuze, standplaats van de planten en onderhoudsarme, waterdoorlatende verhardingen. Via de demonstratietuinen tonen we aan de particuliere tuinder hoe hij te werk moet gaan om zonder chemische bestrijdingsmiddelen onkruid en plagen te bestrijden.

Op het terrein zullen infoborden en rondleidingen de bezoekers attent maken op de principes van ecologisch tuinieren. De hobbytuinder kan vragen stellen aan het netwerk van adviseurs die voor hen ter beschikking staan. De website van het project zal vol praktische tips en uitleg staan om na het bezoek van de tuinen meer achtergrondinformatie te geven.

Voor hobbytuinders die graag dieper ingaan op de theorie en praktijk van ecologisch tuinieren zullen we in het voorjaar van 2011 cursussen ecologisch tuinieren in moes- en siertuin organiseren. Compostmeesters zijn vaak aanspreekpunten voor tuintips en -tricks. We zullen de compostmeesters van het Leadergebied Midden-Kempen de mogelijkheid geven om zich bij te scholen over de ecologische principes. Ook de allerkleinste hobbytuinders worden ingewijd in de wereld van de biodiversiteit via lessen over bestrijdingsmiddelen en biodiversiteit en via rondleidingen in de tuinen.

Dit project wordt gecoördineerd door de KHKempen en IOK. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de verenigingen Velt en Volkstuin. Milieuzorg Op School (MOS) zal dit project kenbaar maken in de MOSscholen. Alle zes gemeentes binnen het LEADERgebied regio Midden-Kempen zijn partners binnen het project: Lille, Geel, Vorselaar, Retie, Meerhout en Kasterlee.

Contactgegevens:

Katholieke Hogeschool Kempen, Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel
rudi.aerts@khk.be

Foto: volwassen lieveheersbeestje tussen een bladluiskolonie.

Foto: Bloeiende meidoorn in haagbeuk.

Foto: Hommels verzamelen nectar en stuifmeel uit bloemen.

Genomineerd: Groetjes uit het landschap

Omschrijving project:

Het project 'Groetjes uit het Pajottenland' wil eigenaars van waardevolle plekjes stimuleren om hun terreinen landschappelijk en ecologisch herin te richten. De aanpak van het project is dubbel. In eerste instantie tracht het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) de bewoners te sensibiliseren door historisch beeldmateriaal te verzamelen dat over het landschap en de agrarische architectuur beschikbaar is. CAG wil i.s.m. culturele instellingen uit de streek een oproep bij het brede publiek lanceren om oud beeldmateriaal te verzamelen: oude foto's, prentkaarten, schilderijen, kalenders, kaarten en filmpjes van het Pajottenland. Door bewoners bewust te maken van de waarde van het landschap en de natuur in vroegere tijden, willen we hen aansporen om zelf opnieuw actie te ondernemen om de landschappelijke en ecologische waarden van vandaag te versterken.

In een tweede luik begeleidt en ondersteunt het Regionaal Landschap Zenne, Zuun & Zoniën vzw de eigenaars om hun terreinen landschappelijk en ecologisch in te richten. Door de actuele versnippering van onze natuur vormen stapstenen en corridors een belangrijk toevluchtsoord voor vele soorten. De samenwerking met allerhande actoren (ook particulieren) is dan ook van groot belang om deze stapstenen en corridors te realiseren. Daarom wordt met private eigenaars overlegd hoe hun terreinen het interessantst kunnen worden ingericht. Er wordt een actueel ontwerp geschetst waarbij enkel met inheems plantmateriaal wordt gewerkt dat de biodiversiteit ten goede komt.

Door de link te maken met historisch beeldmateriaal (cultureel erfgoed) willen we ook een publiek bereiken dat nog niet in natuur en landschap is geïnteresseerd. Via de aandacht voor het vroegere landschap brengen we het actuele verhaal van natuur en landschap en trachten we eigenaars te inspireren om zelf actie te ondernemen.

Om de investeringen voor dit project een permanent karakter te geven, zal een fietstocht langs de landschapsprojecten worden ontwikkeld. Hierbij zal ook de historische en hedendaagse informatie worden verwerkt. Daarnaast zal ook een publicatie van het historische en hedendaagse beeldmateriaal worden gemaakt, met simulaties van de landschappelijke herstelprojecten in de toekomst.

Door de vernieuwende cultuurhistorische invalshoek van het project – het verzamelen van beeldmateriaal over de streek – wordt een totaal nieuw publiek aangesproken om zich in te zetten voor natuur en landschap. Eigenaars worden gestimuleerd om zelf acties te nemen op hun eigen terreinen die natuur en biodiversiteit ten goede zullen komen. Deze aanpak biedt een grote meerwaarde op vele vlakken: door de combinatie van cultuur en natuur wordt de identiteit van de streek sterk gevaloriseerd en worden natuur en landschap een troef voor de beleving van de regio. Door de realisatie van een fietstocht tussen de verschillende terreinrealisaties, worden natuur en landschap zelfs een hefboom voor zachte toeristische ontwikkeling.

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Zenne, Zuun & Zoniën vzw, Donkerstraat 21, 1750 Gaasbeek
info@rlzzz.be

Foto: haag (Bever).

Foto: houtkant (Bever).

Foto: poel (Pepingen).

Genomineerden thema

“Communicatie en educatie als instrument”

Genomineerd: Het landschap vertelt

Omschrijving project:

Dat Haspengouw en Voeren heel wat erfgoed herbergt is bekend. De talrijke kastelen, historische parken en tuinen, monumentale hoeves, kleine dorpskerkjes etc... met het landschap als decor zijn daarvan de tastbare getuigen. Daarnaast zijn er nog tal van niet-tastbare getuigen die de eigenheid van de regio kenmerken. Achter iedere getuige schuilt een boeiend verhaal over het leven van toen, het sociaal weefsel, het fruitergoed, ...

Wie in Haspengouw woont en recreëert beseft ongetwijfeld dat dit landschap het resultaat is van een eeuwenlange geschiedenis en een eeuwenlang gebruik, maar het landschap écht doorgronden blijft nog dikwijls een aangelegenheid voor een geoloog, historicus, bioloog, archeoloog.... Sta je er bijvoorbeeld wel eens bij stil dat die typische holle weg het resultaat is van een eeuwenlang landbouwgebruik, waarbij paard en kar sporen trokken in het landschap, van de boerderij in het dal naar de akker op het plateau. Afstromend regenwater deed daarna de rest en holden de wegen verder uit. Ook de hagen en houtkanten hadden zo hun praktische functie. Hagen vormden op de eerste plaats een natuurlijke afsluiting en hield het vee weg bij de akkers, maar het was ook een belangrijke leverancier van klein hout. En dat hout werd vervolgens weer gebruikt voor het maken van gereedschappen of werd in woningen verwerkt. Het is ook niet voor niets dat je in deze streek nog veel typische vakwerkhoeves ziet. Van de kleigrond, die in onze bodem rijkelijk voorkomt, werd een papje gemaakt dat tussen het vakwerkgebinte werd gesmeerd. Die gebruiken heeft het huidige landschap al lang niet meer. Maar het verhaal dat achter al die cultuurhistorische getuigen van het verleden zit, is meer dan de moeite waard. Het helpt ons het landschap beter te begrijpen en er meer respect voor te krijgen.

Dankzij het LEADER-project "Het landschap vertelt..." worden de talrijke landschapsverhalen die her en der aanwezig zijn... of opgesloten zitten in de hoofden van mensen... opgetekend én ontsloten. Het Centrum voor Agrarische Geschiedenis interviewt 40 landbouwers en experts in de streek, onderzoekt historisch kaartmateriaal, analyseert de landbouwvertellingen, ... Deze informatie zorgt voor een rijk boeiende landschapsverhalen. Die verzameling van landschapsverhalen kunnen in 2011 op de recreatieve wandel- en fietsroutenetwerken geraadpleegd worden. Er wordt bovendien een handige publicatie uitgebracht op basis waarvan verschillende actoren alternatieve belevings- en ontsluitingsstrategieën kunnen ontwikkelen. Om de bewustwording bij de streekbewoner te vergroten organiseren we in de eindfase van het project een aantal vertelavonden. Ook zullen we symposia organiseren die als drijfveer dienen om samen te reflecteren op de projectresultaten. Hieruit kunnen dan nieuwe initiatieven ontstaan.

Het project wordt samen met de provincie Limburg, het Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed, Toerisme Limburg, ZOLAD (het intergemeentelijk samenwerkingsverband Zuid-Oost-Limburg) en vijf Haspengouwse gemeenten (Riemst, Bilzen, Tongeren, Borgloon en Sint-Tuiden) opgestart, maar zal gedurende het project over de hele streek uitwaaiëren. De bedoeling is dat we een duurzaam platform creëren dat ook na de uitvoering van dit project zal blijven bestaan.

Contactgegevens:

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vzw, Daaleinestraat 2, 3720 Kortesseme
info@rlh.be

Foto: de stad Borgloon is gevestigd op een strategische plaats. Op de voorgrond grazende schapen. Grazende kuddes schapen trokken vroeger door de velden met een herder. (© Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed)

Foto: het hooien op het Mariahof in 's Graven-voeren bij de familie Jacobs. (© Privécollectie Theo Broers)

Foto: op de plateaus in Haspengouw heb je prachtige vergezichten. (© Centrum Agrarische Geschiedenis - Nathalie Ceunen)

Genomineerd: 't pure WEI-gevoel

Omschrijving project:

De Sint-Jozefhoeve is een actief melkveebedrijf dat in het verleden al intensief gewerkt heeft aan de verbreding van de bedrijfsactiviteiten. Zo is de hoeve ook een educatief melkveebedrijf dat jongeren ontvangt in school- of vakantiecamp-verband. Recente verbouwingen, in het kader van een vorig Leaderproject, hebben geleid tot accommodatie voor vergaderingen, feesten en teambuildingsactiviteiten. Dit alles speelt in het agrarisch gebied "De Malou" waar ook een wandelpad door weiden en velden aangelegd werd om de 'natuur in de landbouw' te beleven.

De Sint-Jozefhoeve levert kwaliteit als actieve landbouwers, als educatief bedrijf en als voortrekker in diversifiëring van het agrarisch potentieel. Bewijs hiervoor zijn de uitstekende cijfers inzake melkproductie, de grote aantallen jongeren en schoolgroepen die het bedrijf bezoeken in het kader van een educatief programma en het aantal groepen (bedrijfspersoneel of familiegroepen) die gebruik maken van de vergaderaccommodatie en ontspanningsmogelijkheden.

Met " 't pure weigevoel" wil de Sint-Jozefhoeve een aantal originele 'weidespellen' ontwerpen en construeren. De spellen (kippen op stok, wortelloop, koe knallen, perenpluk, vallende appels, mollenloop en schapen gapen) die hiervoor ontworpen worden zijn volledig nieuw en origineel en zijn conceptueel gerelateerd aan de landbouwsector; zij zijn inzake materiaal en onderhoud volledig gericht op duurzaamheid en worden in team gespeeld op het weiland. Aan deze spellen wordt ook een 'melkveebedrijfsquiz' gekoppeld. Op deze manier speelt het project perfect in op de criteria innovatief, duurzaam, activerend en landbouwgericht.

De doelgroep voor deze arrangementen zijn bedrijven, verenigingen en families (tot max. 120 prs.). Het wordt gezien als teambuilding of groepsactiviteit en quiz, gecombineerd met wandeling, feestje of vergadering in een dag- of halve dag programma.

De benadering is 100 % origineel en innoverend en biedt potentieel voor uitbreiding en navolging. Dit verhoogt de attractiviteit en imago van de landbouwsector en van het bedrijf in het bijzonder. Het project is gebaseerd op actieve plattelandsrecreatie en gebruikt uitsluitend duurzame materialen. Geen van de spellen vereist 'brandstof', de materiële inplanting is kleinschalig en heeft slechts een gering impact op het landschap. Het project laat een veelheid van lokale actoren, organisaties en verenigingen mee- en samenwerken en levert hierbij een sociaal verantwoorde economische bijdrage. Dit geldt zowel voor de constructie als de dagelijkse uitvoering en het onderhoud. Op deze manier is het project dus milieuvriendelijk, ecologisch, sociaal en economisch duurzaam.

Het project brengt een innovatieve reeks partners bij mekaar: een landbouwbedrijf, productontwikkelaars, cateringbedrijven, evenementenbedrijven, toeristische diensten, promotiediensten van verschillende sectoren ... die allemaal actief meewerken. De continuïteit is gebaseerd op de samenwerking van deze actoren en brengt een laagdrempelig maar breed (sociaal) economisch potentieel op gang.

Contactgegevens:

Luc en Marina Nouwen-Geuens, Belgenlaan 20, 2490 Balen
info@sintjosefhoeve.be

Foto: kippetoren.

Foto: schapen gapen.

Foto: bbq in de veldschuur.

Genomineerd: Boerderijontmoetingen in 4 seizoenen

Omschrijving project:

Als kinderen en jongeren de volwassenen zijn van morgen, dan is het onze opdracht hen voldoende weerbaar, bewust en kritisch te maken voor thema's zoals duurzaamheid en mondiale vorming. In een sterk evoluerende maatschappij vormen zij een belangrijke schakel voor de toekomst van volgende generaties.

Het onderwijs zal vanaf september 2010 tegemoet komen aan deze ontwikkeling door vakoverschrijdende eindtermen, zoals duurzame ontwikkeling, op te nemen in hun leerplan. Scholen zullen daarom vaak beroep doen op het aanbod van socio-culturele organisaties, en dat is waar wij wensen ten tonele te verschijnen.

Vzw Papaver werkt momenteel een kwalitatief programma uit voor leerlingen van het lager en secundair onderwijs. Dit aanbod neemt hen mee naar De Kollebloem, een biologische boerderij waaruit vzw Papaver is gegroeid. Op deze boerderij maken ze op een speelse, creatieve en belevende manier kennis met thema's zoals gezonde voeding, natuurbeleving en -educatie, ambachtelijk werk, eerlijke handel en noord-zuid-vorming.

We gaan op regelmatige tijdstippen met een klas op weg om hen wegwijst te maken in deze thema's. De leerlingen leren samen werken op het land, genieten van een zelfgemaakte maaltijd, ze leren de kunst van vergeten ambachtelijk werk, maken contact met natuur en dragen zorg voor dieren, ... Ze leren ook reflecteren over deze ervaringen, zodat deze 'boerderijklassen' meer inhouden dan enkel een leuke ervaring. We willen leerlingen ook echt voeling laten krijgen met bepaalde waarden en meenemen in een verhaal waarin 'ecologische voetafdruk' meer wordt dan enkel een begrip.

Ook bij volwassenen leeft de vraag naar dieper contact en meer voeling met de natuur en seizoenen. Er bestaat op dat vlak reeds een verscheiden aanbod, daarom willen we ons eerder richten naar een kansarme bevolkingsgroep. We willen de sociale cohesie versterken, door ook een aanbod te creëren naar een vaak vergeten bevolkingsgroep.

We geloven dat gezonde voeding één van de belangrijkste basissen vormt voor een gezond leven. Bovendien is er een niet al te groot aanbod naar kansarmen rond deze thema's, en zijn dergelijke activiteiten vrij duur. We willen voorkomen dat, enkel omwille van financiële druk, kansarmen uit de boot vallen.

We bieden hen, aan democratische prijs, een aantal seizoensverwendagen aan. Op deze dagen willen we een groep verwennen en laten genieten van het ritme van elk seizoen. Hoofddoel is kansarmen de kans bieden deel te nemen aan een sociaal en cultureel netwerk. Dit zal gebeuren in samenwerking met de lokale OCMW's.

Contactgegevens:

Papaver vzw, Doornstraat 30, 9550 St.-Lievens-Esse

pieterjan@kollebloem.be

Foto: boerderijklass.

Foto: (vreemde) groenten...

Foto: jongerenkamp: actief werk buiten is voor jongeren vaak een zinvolle en vervullende vrijetijdsbesteding.

Genomineerd: Plattelandseducatief Netwerk Kempen & Maasland

Omschrijving project:

Van 2009 tot 2011 bouwen twaalf partners in het kader van LEADER aan een landbouwenducatief netwerk. Plattelandsklassen vzw, Breugelhoeve vzw, Landelijke Gilden, Boerenbond en de steden en gemeenten Peer, Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Kinrooi, Maaseik, Meeuwen-Gruitrode en Neerpelt hebben hierbij dezelfde doelstelling voor ogen: het verkleinen van de kloof tussen landbouwer en plattelandsgebruiker of consument. Via het Leaderprogramma wordt het project voluit door de provincie Limburg, Vlaanderen en Europa gesteund.

Met het luik 'nabijheidseducatie' beogen we vooral de link tussen de landbouwer en zijn directe leefomgeving. Plattelandsklassen vzw – het grootste centrum voor landbouwenducatie in Vlaanderen – is hoofdpromotor van dit Leaderproject en staat in voor de planning, coördinatie en uitvoering van de meeste acties. Op dit moment telt het netwerk 26 boerderijen die werden opgeleid om een actief peterschap aan te gaan met de lokale scholen. In een gemeentelijke landbouwkrant stellen lokale bedrijfsleiders zich graag voor aan alle huisgezinnen.

In het luik 'ervaringseducatie' gaat het netwerk nog een stapje verder: beklijvende belevingen aanbieden aan iedereen die hiervoor openstaat. Een aantal bedrijfsleiders uit de land- en tuinbouw worden begeleid om een educatief product op de markt te plaatsen. Dit gebeurt via het netwerk 'Kijkboerderijen' van de Landelijke Gilden.

Een plattelandroute op basis van gps-technologie is een tweede actie binnen het luik 'ervaringseducatie'. Het moet alle landbouwenducatieve initiatieven ontsluiten en een actieve streekverkenning mogelijk maken voor scholen en recreanten".

Het sluitstuk van het netwerk is een Plattelandscentrum. Naast een begeleidingfunctie voor het gehele netwerk en voor iedereen die wil meewerken aan de doelstelling, krijgt dit centrum ook een onthaalfunctie. Hiertoe zal het Zuivelcentrum in Peer omgebouwd worden tot het Plattelandscentrum K&M, met een prachtige tentoonstellingsruimte en educatieve infrastructuur. Deze actieve tentoonstelling opent de deuren in september 2010.

Contactgegevens:

Plattelandsklassen vzw, Weyerstraat 1, 3990 Peer
karlijn.van.duffel@plattelandsklassen.be

Foto: bezoek aan de plaatselijke boerderij.

Foto: tentoonstelling.

Foto: gps-technologie.

Genomineerd: DigiRoute 42

Omschrijving project:

DIGITAAL OP WANDEL DOOR DE VLAAMSE ARDENNEN
PILOOTWANDELING IN BEELD DOOR ANTON COGEN

Velen gaan op wandel om weg te zijn van televisie, computer en ander technisch snuffjes, behalve dan misschien je GSM: je kan maar nooit weten... Zal ook de wandelaar uiteindelijk ingehaald worden door de zogenaamde vooruitgang? De nieuwste generatie GSM-toestellen die aan de deur staan, schijnen alleszins handige reisgidsen voor de recreatieve wandelaar. De ingebouwde GPS toont je waar je bent op de kaart. Je hoeft dus niet meer te zoeken naar gemiste wegwijzers. Onderweg wordt de wandeling gekleurd met geluid, beeld en video. De toeristische informatie wordt je ter plaatse aangeboden. Tenslotte zijn ook interacties mogelijk via de smartphone. Zo kan je meespelen aan een kleine quiz of even opzoeken waar een gezellig terrasje in de buurt is. Heel wat mogelijkheden in broekzakformaat!

Met het Europees project 'DigiRoute42' brengen de verenigde bibliotheken van Route 42 een hoogst innovatief product op de markt. In totaal worden zes geanimeerde wandelingen in de Vlaamse Ardennen uitgewerkt. Tijdens de zomer van 2010 werd de pilootwandeling 'Jan De Lichte, gewogen en te lichte bevonden' gelanceerd. Het gaat om een kortfilm in zeven scènes naar een scenario van Anton Cogen: 'Jan De Lichte, gewogen en te lichte bevonden'. Deze film rond de 18de-eeuwse legende van Jan De Lichte werd vorige zomer in de streek van Velzeke opgenomen.

Om deze geanimeerde wandeling te volgen kan je gebruik maken van een gratis toestel via de dienst toerisme. Een eigen toestel gebruiken kan natuurlijk ook. Tot 2011 worden nog vijf andere digitale routes voorgesteld: een mysterieus verdwijningsverhaal in Sint-Maria-Lierde door bekroond misdaadauteur Bavo D'Hooge, een historische tocht in Sint-Lievens-Esse, een interactieve 'groene doe-wandeling' in Zonnegem, een 'Beleef de stilte' wandeling in Waarbeke en een erfgoedtocht langs de Molenbeek in Moortsele op een scenario van Bob Van Laerhoven.

Contactgegevens:

Koen De Keukeleire, Kasteel van Egmont, 9620 Zottegem
route42@telenet.be

Foto: een beeld van de Jan De Lichte-wandeling op een smartphone.

Foto's: de opnames van de Jan De Lichte-wandeling met Anton Cogen en Mout Uyttersprot.

Genomineerden thema
“Slimme afzetstrategieën”

Genomineerd: Tandem

Omschrijving project:

De Vlaspit is een sociaal tewerkstellingsproject in Scherpenheuvel. Ontstaan en gegroeid onder de koepel van de plaatselijke bedevaartbasiliek groeide dit project uit tot een werkgever van 65 personen die omwille van allerlei redenen geen job op de gewone arbeidsmarkt aankunnen. Drie jaar geleden besliste De Vlaspit om zijn tewerkstellingsproject verder uit te bouwen door het ontwikkelen en uitbaten van een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-toeristisch aanbod in het centrum van Scherpenheuvel. Zo wou men sociale, duurzame economie verankeren in plaatselijke traditie en folklore. Hiertoe werd een historisch waardevol gebouw aangekocht dat dank zij middelen vanuit PDPO II kon worden gerenoveerd en ingericht.

De Vlaspit ontplooit op haar beide locaties activiteiten die zich richten naar alle bezoekers aan Scherpenheuvel. Deze activiteiten vormen een voor de bezoeker interessante aanvulling aan de bestaande bezienswaardigheden en de folklore in de bedevaartplaats en dragen op die manier bij aan een verbreding van het toeristische aanbod, wat ten goede komt aan de heropleving van de bezoekersaantallen aan Scherpenheuvel.

Het aanbod is opgebouwd rond volgende kernactiviteiten:

- Een bezoek aan het ambachtelijk kaarsenatelier en kennismaking met sociale economie als werkgever voor kansengroepen: naast luxueuze kaarsen voor huiselijk gebruik worden hier ook de offerkaarsjes voor de basiliek vervaardigd. Ook de massale productie van tuinkaarsen, vervaardigd uit recyclageparaffine afkomstig vanuit containerparken in gans Vlaanderen is te bezichtigen. De rondleiding eindigt met een degustatie van een (h)eerlijk streekgerechtje.
- Kennismaking met Vlaams-Brabantse streekproducten en streekgerechten: Scherpenheuvel is gelegen in het Hageland, waar tal van streekproducten worden vervaardigd. Bezoekers aan De Vlaspit kunnen kennis maken met een rijk aanbod aan streekproducten waarbij een degustatie van heerlijke streekwijnen tot de mogelijkheid behoort.
- Mogelijkheid tot het huren van fietsen en het brengen van een (geleid) bezoek aan de omgeving (Zichem, Averbode, Demerodebossen): het Zichem van Ernest Claes en zijn Witte, en Averbode met zijn abdij als uitvalsbasis voor een bezoek aan Demerodebossen liggen op korte afstand van Scherpenheuvel en zijn bereikbaar via tal van goed bewegwijzerde fietspaden.

Teneinde deze activiteiten mogelijk te maken moest De Vlaspit, naast de aankoop van het handelspand in het centrum van Scherpenheuvel, eveneens aanzienlijke infrastructuurwerken uitvoeren in haar bestaande vestiging waar het kaarsenatelier is ondergebracht. Dankzij subsidiëring vanuit Leader werd dit mogelijk gemaakt en kunnen nu ook grotere groepen een geleid bezoek brengen aan De Vlaspit.

Contactgegevens:

vzw De Vlaspit, Basilieklaan 53, 3270 Scherpenheuvel
herman.kennes@devlaspit.be

Foto: de Vlaspit.

Foto: gebouw na renovatie.

Foto: een gedeelte van het aanbod aan streekproducten.

Genomineerd: Délimel, vers van bij de boer

Omschrijving project:

Iedere consument in België kan vanaf 26 mei 2010 genieten van de heerlijke smaak van verse Belgische zuivel van het nieuwe zuivelmerk Délimel. Twee supermarktketens verkopen namelijk vanaf dan de smaakvolle verse halfvolle melk van Délimel in al hun winkels in België. In totaal gaat het om 367 verkooppunten. Délimel, een initiatief van twee jonge melkveehouders, waarbij inmiddels achttien Belgische melkveebedrijven zich hebben aangesloten, wil met haar verse zuivelproducten de Belgische zuivelmarkt veroveren.

De verse zuivelproducten van Délimel zijn gegarandeerd van uitsluitend Belgische oorsprong en volledig traceerbaar van boer naar consument. Bovendien heeft Délimel zowel de ophaling als de artisanale verwerking van de melk volledig in eigen handen. Volgens mede-initiatiefnemer Christof De Keukeleire is Délimel een uniek initiatief in België: "Alleen door zelf de volledige keten te controleren, kunnen we garanties geven aan de consument over de authenticiteit, smaak en kwaliteit van onze melk. Een dergelijk grootschalig initiatief waarbij verse melk zeer breed verkrijgbaar is voor de consument, is de afgelopen jaren niet meer gelanceerd."

De controle die Délimel heeft over de ophaling en de verwerking van de melk, heeft bovendien een positieve uitwerking op de prijs per liter verse halfvolle melk. Tussen de aangesloten melkveehouders en de winkels die de verse halfvolle melk verkopen, zitten immers geen tussenschakels. Daardoor is de melk voor de consument aantrekkelijk qua prijs en tegelijkertijd zijn de melkveehouders zeker van een eerlijke prijs.

Maar natuurlijk telt voor de consument vooral de smaak. En die zit goed, volgens mede-initiatiefnemer Koen Van de Walle: "De heerlijke smaak, gevolg van het lage pasteurisatieproces van de verse halfvolle melk, van Délimel is niet te vergelijken met de UHT-melkproducten die in alle supermarkten te koop zijn. De Belgische markt is klaar voor verse melk met een volle smaak en nu beschikken we ook over een fijnmazig netwerk van verkooppunten."

Délimel haalt elke dag met een eigen trailer de verse melk op bij de Belgische melkveebedrijven. De verzamelde melk wordt vervolgens gedurende een korte tijd gelijkmatig verhit tot een temperatuur van 84 graden Celsius. Op deze manier blijven de unieke smaak, waardevolle voedingsstoffen en vitamines aanzienlijk beter behouden. Na pasteurisatie wordt de melk afgevuld in dozen en klaargemaakt voor gekoeld transport. Op die manier ligt de verse halfvolle melk van Délimel al heel snel in de gekoelde schappen van de winkels.

De melk wordt verkocht in pakken van één liter. Verse halfvolle melk van Délimel dient gekoeld bewaard te worden en is ten minste houdbaar tot de op de verpakking aangegeven houdbaarheidsdatum (maximaal tien dagen). Délimel is van plan om na de introductie van de verse halfvolle melk ook andere verse smaakvolle zuivelproducten op de markt te brengen.

Contactgegevens:

MIKKA bvba, Molenstraat 45, 9800 Deinze
info@delimel.be

Foto: koeien in de wei.

Foto: melk in koeltank.

Foto: verpakking Délimel.

Genomineerd: NEBUS Midwest – Netwerk Buurtwinkels met Streekeigen regioproducten

Omschrijving project:

Alsmar meer mensen genieten van ons platteland. Streekauthentieke voedingsproducten zoals hoeve- en streekproducten spelen hierin een belangrijke rol. Vandaar dat vzw de Lochting, RESOC Midden West-Vlaanderen, UNIZO Midden West-Vlaanderen en vzw Pival samen hun schouders zetten onder het verspreiden van streekeigen producten.

In alle gemeenten van het Leadergebied Tielts Plateau (Tielt, Pittem, Wingene, Ruiselede, Ardoorie, Wingene, Dentergem, Beernem en Oostkamp) bouwen we aan een netwerk van producenten van zowel hoeveproducten als van streekeigen producten. Dit resulteert in een breed gamma van producten waarmee we naar de consument kunnen trekken.

Maar ook aan de andere kant van de keten werken we aan een netwerk. Een netwerk van buurtwinkels die streekeigen producten aanbieden, past binnen onze strategie om buurtwinkels nieuw leven in te blazen. Door de buurtwinkels te ondersteunen in het aanbod van een gamma regioproducten, zullen zij op hun beurt hun omzet kunnen verhogen. Op lange termijn bieden sterke buurtwinkels ook een meerwaarde aan het dorpsweefsel.

Maar dé uitdaging van het project zit hem in de uitbouw van een distributieplatform voor al deze producten. Het tijdig bezorgen van diverse kakelverse producten bij buurtwinkels is een logistiek huzarenstukje. Via een webshop kunnen de handelaars wekelijks hun bestelling overmaken. Vzw De Lochting bundelt alle bestellingen en geeft die door aan de producenten. Na het afhalen van de producten moeten die eerst nog gesorteerd en herschikt worden volgens de bestellingen vooraleer ze ter plekke worden geleverd.

Door de inzet van vzw De Lochting als logistieke draaischijf wordt daarbij niet alleen gebruik gemaakt van een logistieke expertise, maar wordt ook aandacht besteed aan de tewerkstelling van kansengroepen. De regio kenmerkt namelijk een grote groep van niet werkende werkzoekenden die in aanmerking komen voor sociale economie. De Lochting heeft dan ook de doelstelling om op zoek te gaan naar innoverende niches zoals deze.

Dit laatste draagt zeker bij tot de duurzaamheid van het project. Koppel dit aan kopen van producten uit eigen streek bij de handelaar op de hoek, en het is duidelijk dat duurzaamheid in al zijn facetten de rode draad vormt doorheen dit project.

Door het aanbieden en promoten van producten uit eigen streek, wordt de streekidentiteit en de streekfierheid van de inwoners aangescherpt. Dit wordt ondersteund door middel van een gedegen communicatiestrategie. Uiteindelijk zal dit resulteren in een verhoging van het toeristisch-recreatief potentieel van het Tielts Plateau. Samen met een aantal andere Leaderprojecten in de regio wordt het Tielts Plateau zo echt een regio waar het goed is om te (be)leven.

Op lange termijn streven we er naar om deze methodiek op een grotere schaal toe te passen. Daarnaast werken we naarstig aan andere afzetkanalen zoals lokale besturen, scholen, restaurateurs die kunnen uitpakken met echte streekgastronomie,...

Contactgegevens:

vzw De Lochting, Oude Stadenstraat 15, 8800 Roeselare
dirk@lochting.be

Foto: Tielse pannenkoeken.

Foto: mandje met streekeigen producten.

Foto: kaas van het Tielts Plateau.

Het Vlaams Ruraal Netwerk dankt alle deelnemers aan de wedstrijd Prima Plattelandsproject 2010 en de provinciale en internationale juryleden.

Colofon

Brussel, 2010, 46 blz.

Administratie

Vlaams Ruraal Netwerk
Afdeling Organisatie en Strategisch Beleid
Departement Landbouw en Visserij
Ellips, 5^e verdieping, Koning Albert II-laan 35 bus 40, 1030 Brussel
Tel: 02 552 77 17
Mail: ruraalnetwerk@vlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever

Jules van Liefveringe
Secretaris-Generaal Departement Landbouw en Visserij

Lay-out

Vlaams Ruraal Netwerk
Departement Landbouw en Visserij

Druk

Agentschap voor Facilitair Management
Digitale drukkerij

Depotnummer

D/2010/3241/322

© Vlaamse overheid, Departement Landbouw en Visserij
Alle rechten voorbehouden.

Vlaams Ruraal Netwerk

Communicatieplatform voor Plattelandsontwikkeling
www.ruraalnetwerk.be

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

